

12. Інформація нікуди не зникає! Відкриття – рівень зв'язку, Людина безпечно проходить, Не розуміючи, що з Богом зв'язана! (Одкрив. від 12.09.18, т. 13).

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ПРОЯВУ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Тетяна Каткова

магістр психології, старший викладач кафедри психології

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

E-mail: katkova963@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-6617-1695>

Звернення до проблеми політичної культури молоді та її психологічних чинників зумовлене низкою важливих обставин. У молодому віці відбувається трансформація емоційно-оцінного та когнітивно-опосередкованого ставлення до політичного життя суспільства у його дійово-практичну реалізацію, а також усвідомлення змістовних аспектів політичної діяльності суспільних інститутів зі спробою визначення власної політичної позиції стосовно них. Незважаючи на значну кількість напрямів і підходів, які пояснюють зміст, сутність та особливості прояву політичної культури особистості, розробка цієї проблеми є недостатньою і потребує переосмислення дослідженого раніше та поглибленого розгляду окремих аспектів цієї проблеми.

Політична культура під кутом зору узагальнюючих політико-психологічних характеристик індивіда, ступеня його політичної розвиненості, вміння реалізувати власні політичні знання у межах функціонуючої політичної системи розглядається у працях Є. І. Головахи, В. М. Бебика, М. Ф. Головатого

(Головатий, 2001), М. Н. Корнева; особливості політичної культури у їхньому тісному зв'язку з політичним вихованням та освітою підростаючих поколінь в умовах суспільних змін розкриваються у працях Т. І. Белавіної, М. І. Боришевського, І. В. Жадан; акцент на національній культурі, національному характері та менталітеті робиться в дослідженнях М. І. Пірен (Пірен, 2003), О. М. Рудакевича (Рудакевич, 2001).

Відродження незалежної демократичної держави залежить, насамперед, від громадянської позиції, соціальної активності кожного члена суспільства, передусім молоді. Роль молоді в суспільстві визначається її духовністю, моральними устоями, національними традиціями, загальним рівнем культури. Кожне покоління формується на основі попередніх духовно-моральних основ, що є відбитком соціально-політичних та економічних факторів суспільного розвитку. Сьогодні нова українська держава прагне підтримувати національну культуру, щоб на її основі сформувати цінності, які повинні сприйматися молоддю (Корнаух, 2004: 5).

Проблема формування і розвитку політичної культури сучасної молоді набуває дедалі більшої гостроти. Йдеться про політичну культуру якісно нового рівня – культуру громадянськості, культуру реальної участі у процесах вироблення політики і державного управління. Запорукою того, що нашій молоді не дадуть відсиджуватися у тенетах інфантилізму й апатії, є зусилля громадських організацій, засобів масової інформації, науковців і освітян, спрямованих на соціалізацію молоді, її більш активне залучення до суспільно-політичних процесів.

Українська держава надзвичайно зацікавлена у цивілізаційній соціалізації молодого громадянина, у формуванні в нього демократичної політичної свідомості й культури, законслухняності, які обмежують прояви крайнощів і радикалізму, роблять людину соціально активною, здатною до саморозвитку та самореалізації. Становлення й розвиток державної молодіжної політики передбачає систематичний аналіз стану свідомості як методологічної основи цього процесу

і водночас виступає як необхідна умова формування політичної свідомості, що є основою демократичної політичної культури особи (Марчук, 2001).

Формування політичної культури молоді, набуття нею політичних знань і навичок політичної поведінки є важливою умовою функціонування політики, насамперед держави, в інтересах суспільства. Необхідність засвоєння політологічних знань у сучасних реаліях обумовлюється тим, що оволодіння систематизованими науковими знаннями про політику закладає основу демократичної політичної культури молоді.

Головним засобом подолання негативних рис та деформацій української ментальності та політичної культури повинна стати реалізація великої спільної мети нації побудова суверенної, соборної й демократичної української держави. Крайній індивідуалізм буде подолано формуванням демократичних суспільних відносин та соціально-правової держави, в якій індивідуальна свобода органічно поєднуватиметься з громадянськими обов'язками і відповідальністю.

Суспільство, сім'я, освіта, громадськість у будь-якій країні і за будь-яких умов їх функціонування неодмінно ставлять перед собою завдання виховати людину-громадянина, тобто особистість із певними рисами, якостями та характеристиками, яка вміє знаходити спільну зі своїми співгромадянами мову, дотримуючись заснованих на історичному досвіді, традиціях, надбаннях своїх попередників норм співжиття, що склалися на національному ґрунті (Андропова, 2004).

Не варто, однак, перебільшувати роль і значення мови чи будь-якої іншої складової, що забезпечують єдність етносу. Маємо стверджувати, що на формування етносу саме в тісному поєднанні впливають історія, культура, мова, релігія та інші чинники (Дмитренко, 2005: 5).

Психологічними особливостями політичної культури студентської молоді визначено, з одного боку, ті, що стосуються сфери її політичної свідомості, з іншого особливості політичної поведінки молоді, її практичної залученості до суспільно-політичної діяльності.

Результати дослідження дають змогу окреслити перспективи подальших теоретичних і практичних розробок, що випливають із його контексту. Перспективними, зокрема, можуть стати лонгитюдні дослідження динаміки формування та прояву політичної культури студентської молоді, більш детальний аналіз когнітивно-рефлексивних механізмів її актуалізації, визначення особливостей прояву політичної культури у різних вікових, статевих, регіональних, професійних групах.

ОСОЗНАНИЕ ВРЕМЕНИ В ОТНОГЕНЕЗЕ ЧЕРЕЗ ИЗМЕНЕНИЯ СМЫСЛО-СОДЕРЖАЩИХ СТРУКТУР

Киреева Зоя Александровна

доктор психологических наук, профессор

ОНУ имени И. И. Мечникова

E-mail: z.kireeva@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-5061-8413>

Заболотная Елена Степановна

аспирант кафедры общей психологии и

психологии развития личности

ОНУ имени И. И. Мечникова

Известно, что психосемантическая парадигма рассматривает индивида как носителя субъективного опыта со своей собственной системой смыслов. Субъективный опыт представляется в виде самостоятельного пространства, осями которого являются обобщенные смысловые основания, используемые испытуемыми для соотнесения стимулов или объектов. Таким образом, такой подход позволяет рассматривать субъекта как некое пространство смыслов, значений, социальных отношений, идентификаций.